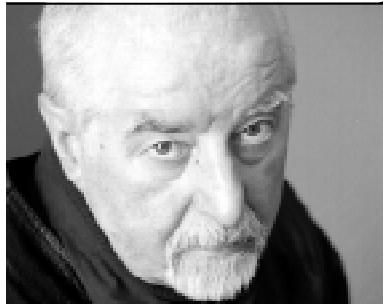

паэзія

пазеі

Рыгор Барадулін

...Ці жывем,
Ці зямлю гэту грэм,
Каб ня зябла ў Сусьвеце яна?..

Пад зоркаю лагоды

Звон свабоды

Ня ведае прымусу час,
Ён непадлеглы назаўсёды.
Каб вернасьці агонь ня згас,
Нас вучыць дыхаць
Звон свабоды.

Разъбіць няволі ланцугі,
Знайсьці ў рацэ падступнай броды,
Узвіць съвітальныя съцягі
Бяссонна кліча
Звон свабоды.

Жыцьцё – бясконцасці працяг.
Як хрэсьнік праведнай нязгоды,
У неспакораных грудзях

Жыве трывогай
Звон свабоды...

Недатыкальны запас

Кожнай души,
Каб ачуліць яе,
Каб распагодзіць турботы,
Неразгаданая доля дае
Недатыкальны запас пяшчоты.
Зайздрасьць съляпая,
Галодная злосць
Прагнуць намесці сумёты,
Каб разбазарыла пані мілосць
Недатыкальны запас пяшчоты.
Мроі звыкаюць
Лагодна съмялець.
І ў съвеце —
Гасподзе самоты —
Не дазваляе давар'яцець
Недатыкальны запас пяшчоты...

Ня тут

Дзьверы вечнай начы
Вісяць на круках,
Чорнакрыла распятых, глюгатых.
Ходзяць цені грэшнікаў на руках
Па зьвечарэлых кратах.
У катле закіпае смала
З сосен смутку,
Падсочаных жалем.
Ператомленая імгла
Не дае сустрэцца скрыжалям..

На пазыках

Нябёсы мастаку, як ліхвяры,
Час пазычаюць,
Каб пасыпей адбыцца,
А не абы адбыць наканаваныне,
Тут, на зямлі, штодня
Ісьці з гары

Туды,
Дзе неўміручая крыніца
Вясёла зазывініць на разывітаньне.
Па незямных мастах
Свой ценъ мастак
У сваты пасылае да надзеі,
Каб доўг вярнуць свой
З гакам і ня позна.
Бяроза радасыці на веснавых лістах
Калыша цішыню і маладзее.

Ад прымакоў у Вечнасъці завозна...

Выснова

Цёмным быльлём прарасло съятло.
Вечар адгарадзіўся зарою.
Новае тое,
Што ўжо было.
Тое, што будзе,
Даўно старое...

Адно...

Я пачынаю разумець ваду,
Якой пррабіцца хочацца з цямрэчы,
Я пачынаю разумець жуду,
Якой упалынеў настрой старэчы.

Я пачынаю разумець вясну,
Якой ня зябка грэць сваю завею.
Я пачынаю разумець віну
Сваю.
Адно сябе не разумею...

Рака й чалавек

Рака з берагоў выходзіць.
Рака рашучча мяніе рэчышча,
Каб не вярнуцца назад.

Чалавек выходзіць з сябе,
Мяніе спакой на трывогу,

Мроячы некалі ў сябе вярнуцца,

Ад ракі адракаецца старыца,
Ад чалавека — ўспамін.

Ад самоты горкне палын.
Чало нябеснае хмарыцца.

Рака й чалавек —
Абое
Абнашчаныя й аблашчаныя
Журбою...

* * *

Сон глытае мяне,
Як кіслае малако...

* * *

Дамоў,
Да моў
Сваіх
Съцяжына ўсіх цяжкая.
Айчына іх
Чакае.

* * *

Свой каўнер настаўляе абшар.
Гнёзды згадвае
Смутак птушыны.
Жаўталісця азяблы жар
Грэецца ад вяслай съцяжыны.

Крылаты

Міколу Байрачнаму

І конь спатыкнуўся,
Абвяў галавой.
І вецер суцішыўся ў грыве.
А вершнік,
Заручаны шабляй жывой,

Магуціцца ў гордым парыве.
Сама Перамога
З усіх ваяроў
Яго запрыкмечіць пасыпела.
У рэчышчах жылаў
Рашучая кроў
На ўзвіў крыгаломіцца съмела.
Да славы
Ніколі ня стоміцца шлях.
У стомы авбялых шаты.
Шляхетнага войска
Спаконны працяг —
Лунае палкоўнік крылаты...

Сам сябе

Пушчаны ў съвет бязьмежны
Ад небакраю да небакраю,
Падлеглы бадай што
Ярылу ды Перуну,
Чалавек сам сябе
З зайдроснай упартасцю
Заганяе
ў дзяржаву,
ў пасельбішча,
ў хату,
ў харчэйню, ў срачэйню.
І, нарэшце,
ў труну.

Спачувае...

Кожны дзень,
Як дрэва ўспаміну,
Мае свой ценъ
І сваю вершаліну.

У зварушлівай вершаліне
Гнеў разьюшаны стыне.
Ля пня
Ў пацярусе
Спачувае крыўдлівай скрусе
Прысталая цішыня...

У альбо М.

І для цямрэчы,
І для злой слаты,
Як зорка,
Недасяжная такая ж,
Пакуль і съвеціш,
І чакаеш ты,
Кажу халоднай пані:
«Пачакаеш...»

* * *

У грудзях халоднай скалы
Шалёна б'еца крыніца.
Самаўзвышаючыся ад хвалы,
І ў съне
Скала сама сабе съніца.

А незадаволены сам сабой
Першынец пяшчоты і гневу
Закахаўся ў скалу прыбой,
Разьбіваючыся на густую залеву.
Часам хочаща
Пагаднець скале.
Але ...

Заўсёды!

Ці ёсьць яна,
Апошняя мілосыць?
Як ёсьць, дык толькі
Першая заўсёды.
Чаканы госьць —
Заўсёды ягамосыць.
Съвет ісьніца
Пад зоркаю лагоды.

Кахаеш — значыць
Дыхаеш, жывеш.
Мілосыць —
І празарлівая й съляпая.
Бо закаханы —
Апантаны верш,

Які нахабна
Па зямлі ступае...

Не ў цябе...

На гарадскіх хутарах
Чалавеча!
Засячы сабе на ілбе —
Ані ўдзень, ані ўначы
Анікуды табе не ўцячы
Ад сябе.
І ад веку твайго
Не ў цябе ключы...

Цьвікі

У падстрэшны съцішыліся скразьнякі
Пераступае з нагі на нагу
Сон вусаты.
Прымроілася:
Марк Шагал пытаецца пра цьвікі
У вокнах ягонай віцебскай хаты...

Там...

Там,
Дзе нябыту ўсё знаёма,
За першароднаю ракой
Прытулак знайдзе неспакой
Як дома, будзе наша стома

Там,
Дзе, напэўна, небасхілу
Няпроста выпрастаць съпіну,
Прымоіць дауніна вясну,
Што крыльлям пазычала сілу.

Там,
Дзе сустрэнемся аднойчы
І непрыязнікі й сябры,
І ўвойдзем на глухім двары
Ў раку адну і тую ж двойчы.

Сябе самога кожны сам
Успомніць і спазнае
Там...

* * *

Барысу Пятровічу

Хто съмлелішы,
Рызыка ці праца.
Хто мудрэйшы,
Цемра ці съятло.
Ў кемлівасыці вочы разгараца,
Ў роздуме наморшчыцца чало.

Рызыка адумаеца потым.
Праца цяжка дых перавядзе.
Толькі вечна маладым турботам
Не даводзіцца сустрэць нідзе

Позірк цішыні,
Каб у спакоі
За бяседным пасядзеце сталом.

Вечны час залежыць ад настрою
Шустрай спрэчкі
Цемры са съятлом...

Жыць...

Жыць — значыць жаць
Жыта съмеласыці,
Ячмень захмялеласыці,
Авёс незразумеласыці
Сярпом сподзейным маладзічкам,
Роздумным сярпом ветаха.
Скупы як тужэй
Съціскае снапы.
У шчодрага
Далікатныя перавяслы...

Якое жацьцё —
Такое й жыцьцё...

Сыніўся...

Мне сыніўся сънег
Забыўлівы, як сон,
Павеўны, як трава

На ўзьмежку ў траўні.
 І з цішынёй вітаўся
 Водзван даўні,
 І падаў долу
 Змроку зябкі звон.

І я сачыў
 Памклівую смуту.
 Сама рабілася
 Самота белай.
 Варочаўся
 Ў душы пахаладзелай
 Мой смутак,
 Як мядзьведзь у берлагу.

Дабранач!

Паважаць пачынаю
 Надвор’е ціхае,
 Да былога сябе
 Стомлены пілігрым.
 Гэты съвет паціху
 Мяне выпіхвае.
 Хоць ня веру,
 Што дужа чакаюць на тым...

Мары і адной

Спаткаць, нарэшце, каб адчуць, што ты
 Жыў, каб вітацца з гэтаю сустрэчай.
 І меркаваць з рашучасьцю хлапечай,
 Што за сабой пасьпей спаліць масты.

І думаць, што яшчэ зьбярэцца сіл
 Хоць кладку над ракой журбы пакласыці,
 Каб пабліжэў туманны бераг шчасьця,
 Што далячэ, як і небасхіл.

Хоць і застаўся ўжо ад поўні дзён
 Прыцьмелы веташок — дарадца стомы,
 Ды шчырай ласкі дотык невядомы,
 Ён ёсьць ці сыніца, як наіўны сон?..

Перасьлед

Ты перасьледуеш мяне —
У кожнай мройлівай,
Павеўнай
Ты бачышся мне карабеўнай,
І я хаджу, што ў тумане.

Калі й разыйдзецца туман,
Цябе пабачу незямную,
І нават вецер зарадыну, —
Што абвіваў твой чуйны стан.

Даўно я звыкся да пакут,
Даверыў страх свой аблачынцы.
Дык перасьледуй,
Як злачынца, —
Мне неба вынесла прысуд.

Дзе ветрава радзіма?

То сінімі — ад азярын — вачыма,
То пабялелымі — ад завірух —
Шукае вецер,
Дзе яго радзіма,
Ствараючы захмарны, марны рух.

Знаёмаю журбой
Запах ядленец,
Здаецца,
Нарадзіўся вецер тут.
Ды затрымацца самавысяленец
Ня можа,
Каб прыпомніць родны кут.

Зънянацку прыхінулася лагода
Да гулкага пляча,
Ці не яе
З мясціны гэтай, — блізкай
Ветру шкода
І, дзе б ні бег блуканец,
Не стае.

З дня нарачэнья
Да несканчэнья

Шукаць сябе ён будзе,
Як наноў.
Нідзе сваю радзіму не сустрэне
Ня звязаны дакорам каранёў...

Пакуль тут...

Зжаць загон нашых дзён
больш чым трэба жней.
Пад канец мы й ня рады
Прыданаму съмецыю.
Ды, пакуль яшчэ тут,
Думаем, што страшней
Напаткацца са старасыю,
Чымся са съмерцю...

Боль

І камень, і дрэва, і дым —
Жывыя яны.
А таму
Каменю молат баліць,
Дрэву — сякера,
Дыму — агонь.
Вядома, баліць таксама
Молату — непадуладнасьць каменя,
Сякеры — ашчаднасьць дрэва,
Агню — няшчаднасьць дажджу.
Боль усё жывое трymae.
Болю ня чуе съмерць.
Съмерць нямая...

Чужэюць...

Съяды сырья
Травой парасылі,
Съяды старыя
Запалі сънягамі.
Шукаючы іх,
На глухой зямлі
Ступаеш
Як не сваімі нагамі.

Съляды да радасьці,
Да бяды
Вялі, ды разам
З табой прысталі.
Зямля раднэе,
Чужэюць съляды
Перад сустрэчай
З расстаньнем...

Адрозыніць...

Смутак летнюю смугу вітае
І ня хоча думаць пра зіму.
Восеньню ўзгадаецца яму
Бесхмурынная хвіліна тая,

Што ўсьміхалася свайму настрою
І дрыжэла ў краплі дажджавой.
Разъвінуўся мурагоў сувой,
Каб прайшла па ім нячутна мроя,

Ранішняя мроя-недаткнёнка
У каралах з маладой расы.
Успамін адрозыніць галасы:
Гэта сіваграк,
А гэта слонка...

І трывогай, і расстаньнем...

Сакавіты сакавіцкі сънег
Пахне і адлігай, і вясною.
Ці ня гэткі
Съветла съніўся Ною,
Як да Арапата плыў каўчэг.

Самавіты сакавіцкі сънег
Пахне і трывогай, і расстаньнем,
Як і той,
Што можа стаць астатнім,
Мой,
Завяршыўшы кругабег.

Акавіты сакавіцкі сънег
Пахне проламкамі і вірамі,

Ператомленымі сівярамі,
Што шукаюць для зімы начлег.

Пасъля...

Каб забыцьцю мець клопат забывацца
І нас, і ўсё,
Што спарадзілі мы,
Лянату нашую пілнуе праца,
Шчырэць
Ахвоціць зор дакор нямы.

Нас забыцьцё запыніць на імгненьне
У памяці халоднай, як зямля.
А нашае і ўмецтва, і няўменьне
Лёс мусіць некаму аддаць пасъля.

Зноў са мной...

Я глядзеў, глядзеў, глядзеў,
Я глядзеў і ўрэшце ўбачыў.
І зьдзівіўся мой спадзеў,
І сказаў: ты адлайдачыў.

За сябе і за мяне.
А цяпер пара старацца.
Трэба кукіш даць мане.
Кукіш даць — таксама праца.

Я гадамі галадаў,
Я табе бязъмерна верыў.
Ты мяне не апраўдаў,
Ды наадмяраў намераў.

А з намераў толк слабы.
Везучы свой пыл вазамі,
Разаб'юць сабе ілбы
Самі, і заплачущы самі...

Тут маладзікоў двайнік
Адчыніў вакно, як дзверы.
Мой спадзеў кудысьці зынік...
Зноў са мной адны намеры...

Весьніць...

Ці, як мох у бары,
Я стары.
Ці, як камялі,
Мае пасівелі дні.
На зямлі
Нікога ані
Старасьць не абміне.
ды старэйшыя за мяне
Восень і лета.
І мой зімовы настрой
Быццам бы весьніць гэта...

Усё яшчэ...

Як перад выраем,
Над стомленым табой
Душа, здаецца, лётае кругамі.
А лёс заняты ўсё яшчэ таргамі,
Зямнымі згадамі й падхмарнаю дзяльбой.

Табе пара ўжо
Ад таргоў і ад дзяльбы
Нічога не чакаць.

У іншым целе
Твая душа згуляе навасельле,
Абы табе аб ёй ня рупіцца...
Абы...

Каб ня зябла...

Кожны крок на зямлі выпадковы.
Мройным зоркам
Зайздросціць жарства.
Ветрам нашы разъвеюцца слова.
З праху ціхая ўзыядзе трава.

Наадгон з вечарамі старэем.
Маладзее цярпліва труна.
Ці жывем,
Ці зямлю гэтую грэм,
Каб ня зябла ў Сусьвেце яна?..

Чакаем

У кожнага мора свая глыбіня.
У кожнага сэрца свая таямніца.
Крыло і хмурынка —
Нябёсам радня.
Съпякоце крыніца съцюдзённая съніцца.

I мора калісьці гарою было.
I гора съмялялася радасным съмехам.
Съпяшалаася цемру пабачыць съятло.
I ціша ажно заікалася рэхам.

На беразе мора чакаем усе
Надзейнай пагоды,
Душэўнай лагоды,
Калі з нашым шчасьцем
Чаўны прынясе,
Што лёс пасылае нам
З добраій нагоды...

Прашу...

Душа зъбіраецца дадому,
Наважыўшыся ўзяць з сабой
Зямную згорбленую стому,
I зорны съмех,
I чорны боль.

Iдуць упрочки
Дочкі мроі,
I сны сыны шукаць сябе.
За далягляднаю гарою
Мурог трывогі скон скубе.

Што ашукаць спрабую працу,
Я лёсу смутнаму хлушу.
Яшчэ са мной патаргавацца
Прашу душу,
Прашу душу...

Неабсяжная і недасяжная

Ідэя надрукаваць гэтую падборку вершаў Рыгора Барадуліна зьявілася ў выніку працы над перакладным выданнем кнігі «Ксты» і будучай кнігай выбраных вершаў паэта ў перакладзе на дзесяць еўрапейскіх моваў.

У чэрвені 2005 году адбылася першая презентацыя зборніка духоўнай паэзіі «Ксты». У яго ўвайшлі вершы, напісаныя на мяжы ХХ-ХХІ стст. Толькі чвэрць з іх была надрукаваная раней.

«Ксты» – кніга-малітва, кніга-споведзь, кніга-роздум, кніга-пакаяньне. Вялікая духоўнасць, якой прасякнутыя ўсе вершы зборніка, спалучаеца з унікальной віртуознасцю паэта як майстра слова.

Кніга «Ксты» вылучаная на Нобелеўскую прэмію ксяндзом Уладыславам Завальнюком – старшынёй аргкамітэта па вылучэнні Рыгора Барадуліна на гэтую прэмію. Намінаваў Рыгора Барадуліна на прэмію Саюз беларускіх пісьменнікаў. Ініцыятыву падтрымалі Саюз пісьменнікаў Украіны, Расійскі Пэн-цэнтр, Беларускі Пэн-цэнтр.

У Нобелеўскі камітэт пададзены як арыгінал кнігі, так і яе пераклад на ангельскую мову і ўсе неабходныя дакументы. Вершы ў гэтай кнізе на дэзвюх мовах – беларускай і ангельскай у ліностэрковым варыянце.

Над перакладамі вершаў працавалі таленавітыя беларускія перакладчыкі – як тыя, хто мае вялікі вопыт перакладаў, так і дэбютанты: Іван Бурлыка, Марыля Васючэнка, Вольга Гапеева, Зьміцер Занеўскі, Мікола Савіцкі, Алена Таболіч, Алена Шчука.

Кансультавалі і рэдагавалі пераклады пісьменнікі – прафесар Джэймс Торсан (ЗША) і дацэнт Сцюарт Рэкс (ЗША), а таксама Джым Данаван (Вялікабрытанія), кандыдат філалагічных навук, прафесар Юрый Стулаў, кандыдат філалагічных навук, дацэнт Іван Бурлыка.

Боскасць паэзіі Рыгора Барадуліна неабсяжная і недасяжная. І калі перакладчыкі змаглі перадаць хоць частку яе глыбіні і непаўторнасці, то можна лічыць, што сваёй мэты яны дасягнулі.

Пераклады паэзіі Рыгора Барадуліна не завершаныя. Ідзе праца над другім выданнем дэзвюхмоўнага зборніка «Ксты». Кніга перакладаецца таксама на італьянскую, німецкую, японскую мовы. Плануецца яе пераклад на польскую, латышскую, французскую і ўкраінскую мовы. Акрамя таго, рыхтуецца выданье выбраных вершаў Рыгора Барадуліна на дзесяці еўрапейскіх мовах. У яго ўвойдуць і ўжо вядомыя пераклады, і зусім новыя.

У гэтай падборцы друкуюцца і трывершы з кнігі «Ксты», перакладзеныя на французскую мову выдатным перакладчыкам і літаратуразнаўцам Леанідам Ка-зырам.

З мэтай паказаць уменьне перакладчыкаў працаваць у розных жанрах паэзіі ў падборку ўключаныя вершы духоўныя, філософскія, лірычныя, балады, прытчы, дзіцячыя, гумарыстычныя, акраверш.

Творы Рыгора Барадуліна перакладаліся амаль на сорак моваў сьвету. Выйшла 23 зборнікі яго паэзіі, апошні – у 1989 годзе.

І вось пасъля сямнаццацігадовага перапынку паэзіі Рыгора Барадуліна зноў выходзіць у шырокі сьвет.

Добра га шляху Вялікай Паэзіі Вялікага Паэта.

**Уступнае слова і падборка вершаў
Алы САКАЛОЎСКАЙ –
кандыдата філалагічных навук, дацэнта,
укладальніка і рэдактара кнігі «Ксты».**

На пачатку

На пачатку Слова было –
 І съмялела, й смылела, й балела,
 Запрашала ў душу съятло
 І ляцела ў съвет вогнястрэла.
 Аддзяляла ад страху тло.
 Слова мела сваё жытло.
 Слова думала небагалова.
 Мне на згадку яно было,
 Маміна Слова...

IN THE BEGINNING

In the beginning was the Word –
 It grew bold, got burned and pained.
 It invited the light into the Soul,
 And flew to the fiery God.
 It separated flight from flimsiness.
 The Word had its shelter;
 The Word's thoughts were in Heaven.
 It was my memory and a reward,
 That was my Mother's Word...

Пераклад Алены Таболіч.

Малітва матчына

Гаючыя слова малітвы Матчынай,
 Якія Ён шаптаў перад сном,
 Ісус паўтараў на крыжы,
 Як на няўлоўнай мяжы,
 Між чорнай ноччу і белым днём,
 Світаньнем съятое крыві пазначанай.
 I ў кожным з нас
 нерастрачанай спадчынай
 Жывуць, ратуючы нашы дні,
 Вяртаючы душы да вышыні,
 Балочыя слова малітвы матчынай.

10 траўня 2005

MOTHER'S PRAY

The healing words of mother's pray
 That prior to the sleep He sighed,
 When crucified, Jesus rehearsed
 On boundary that can't be versed,
 Between bright noon
 and dark midnight,
 With holy blood was marked that day.
 In each of us, like heirship, stay
 And live our spirit to unchain,
 Return the souls to God again –
 The wrenching words of mother's
 pray.

Пераклад Міколы Савіцкага.

МЫ ЎСЕ

Мы ўсе живём пад зоркамі матуль.
 I гэты съвет
 Сагрэлі нам матулі.
 Сны нашы –
 Дабравеснікі адтуль,
 Дзе злыбяду матулі прыгарнулі,
 Прыспалі,
 Каб ня кратала сыноў
 Пасланьніца эпохі лесуноў.

У неба зорнае зірні ўначы,
 Дык гэта ж – ніва,
 На якой матулі,
 Рупліва жыта цёмнае жнучы,
 Абначавалі,
 Прысьмерку ня ўчулі.
 Вязалі долі нашае снапы,
 А кожны сноп на зерне не скупы.

Мы позіркам чыім
 На съвет глядзім?

WE ALL

We all live under our Mothers' stars.
 And this world is
 Warmed up for us by Mothers.
 And dreams are tolls
 That come to us from the place
 Where evil's sheltered by our Mothers
 And lulled to sleep
 To guard the sons against the rage
 Of envy of wood-goblins' age.

Just cast a glance at the starry sky at night,
 But it's a cornfield,
 Where Mothers, reaping
 Dark rye sedulously without fright
 Could spend the night
 And failed to notice twilight coming.
 Were binding densely sheaves of our fate
 And each sheaf's lavish with grain in its trait.

With whose eyes
 Do we look at the world?

Хто ясьніць нашай роспачы аблокі?
 Пад зоркамі матуль
 Нам відна ўсім.
 Съвет без сузор'я роднага бязвокі.
 Зямное мітусыні пусты хатуль
 Напоўнім чым
 Пад зоркамі матуль?

Who brightens
 up the clouds of deep despair?
 The Mothers' stars
 Give light and make us bold.
 The sky is blind if native
 constellations are not there.
 The empty knapsack of worldly fuss for us
 Is to be filled with what
 Beneath the Mothers' stars?

Пераклад Вольгі Ганеевай.

* * *

Каля Гасподняй Дамавіны –
 Укленчыць і апасыці ніц,
 Як ліст,
 Што адляцець павінны
 Пад блаславенъне бліскавіц.

Пліта халодная, як разум,
 Паразумееца з душой.
 Спакой абдасыць такім марозам,
 Што ў гэтым съвеце ўспомніш той.

Чый Бог адзін за ўсіх хварэ?
 Съмьяеца з нашых зводаў лёс.
 Бо ў старасыці мы ўсе –
 Яўрэі,
 Як малады Ісус Хрыстос.

Beside the Tomb of our Lord
 I'll kneel, by reverence possessed,
 A leaf
 Whose life – alas! – is short
 Falls down by blasts of thunder
 blessed.

The voice of stone, as cold as reason,
 Will resonate within my heart.
 Quiescence here is as freezing
 As endless night in broad daylight.

Whose God alone takes on all pain?
 Fate mocks the pointless
 ways we choose.
 When cruel years on us gain
 We turn to Christ – and into Jews.

Пераклад Зыміцера Занеўскага.

ВЫРАТАВАНЬНЕ

Старалася чутка ўперадзе бегчы.
 Гром зьдзіўлены заікаўся на ўзгрыві.
 Абнізіўся долу Сын Чалавечы,
 Каб есьці ды піці віно з усімі.

Адзін фарысей папрасіў з ім пад'есыці.
 Ісус і ўвайшоў у дом фарыселя.
 І ўзылёг Ён,
 А чутка бегала дзесьці,
 І вочы віны пакаянна раселі.

І ў дом фарыселя грэшніцу чутка
 Паслала з паўноткай судзінай міра.
 І, стаўши ў нагах Ісуса ціхутка,
 Як хмарка, съязьмі пралілася шчыра.

Малілі вочы.
 Маўчалі слова.
 Бязгрэшныя думкі съятло выкрасалі.
 Съязьмі яна мыла ногі Хрыстовы,
 Выщірала ціхімі валасамі.

SALVATION

Mary ran her fastest
 But surprised, hesitated at the summit,
 The Son of Man descended the valley
 To share food and wine with anybody.

A Pharisee asked Him for food,
 So Jesus entered the Pharisee's house
 And rested there.
 She rushed through the house
 Making the family's eyes melt in
 remorse.

She was a messenger to the house
 Sent with a pot of myrrh
 To stand quietly by Jesus' feet
 Where tears poured from her.

There was prayer in her eyes.
 Words were unspoken,
 God's blessings shed light
 As she washed Jesus' feet,
 Drying them with her soft hair.

А мірам масьціла, а цалавала
Яму ступакі ды крыўды глытала.
Глядзеў фарысей, але не ўтрывала
Зьдзіўленъне ягонае й запытала:

«Ці ведаеш, хто да Цябе дакрануцца

Пасъмеў?»
А Збаўца спытаў:
«Сымоне,
Ты даў хоць вады Мне,
Спамог разуща?
Ці Я ў гасьцях у цябе,
Ці ў палоне?...»

Яна не шкадавала нічога,
Грахі свае на ланцугу трымала.
Хто многа любіў – даруецца многа,
Хто мала любіў – даруецца мала.

Яе ўратавала ейная вера», –
Сказаў Ісус.
І ў сэрцы з Ісусам
Пайшла.
І сталася ў съвеце няшэра.
І неба рунела зорным абрусам.

She anointed and kissed
The soles of his feet
And swallowed bitterness.
The Pharisee was shocked and asked:

«Do you know who
dared to touch you?»
The Saviour replied, –
«Simon,
Did you give me water?
Did you remove my sandals?
Am I your guest?
Or am I your prisoner?»

She gave everything,
Displaying her sins on a chain.
«Who loves much, much is forgiven,
Who loves little, little is forgiven».

«Her faith saved her»,
Jesus said,
And she left with Jesus
In her heart
For a world full of colour,
Under a sky spread with stars.
Пераклад Вальдэмара Калініна.

БАЦЬКА Й СЫНЫ

Двух варанят нёс воран на сьпіне.
І ў аднаго спытаўся на аблуду:
– Ці будзеш так і ў старасьці мяне
Насіць?
І той пракумкаў:
– Тата, буду.
І воран скінуў варанятка з неба.
Перш чым адказваць,
Добра думаць трэба.

Тады ў другога запытаў:
– Скажы,
Сваіх сыноў
Мне ў час прыносіць будзеш?
– Вядома, тата,
Ты ж мне не чужы.
Ты ў іхных крылах
Вышыню абудзіш.

І воран пестуна далей панёс,
Каб з небам заручыць
Крылаты лёс...

FATHERS AND SONS

One of two sons of Raven, flying on his back,
Was asked a tricky question:
– Will you be also carrying me old and feeble on your back like this?
And cawed the Junior:
– Oh, I definitely will.
And he was thrown away down to the ground:
Think twice before you give replies.

Then he addressed the other son:
– Hey, would you bring to me your junior sons in time?
– Of course, my Dad,
– You are not a stranger to me.
Plus, you will make their wings feel the joy of height and that caressing wind.

And Raven flew ahead with Junior on his head
With eagerness to marry his wingy destiny
With a marvelous blue sky.

Пераклад Івана Бурлыкі.

* * *

З маленства ў наш сад
Заляцела сініца
Пра белыя папярэдзіць съяды.
Съпяшаюся перад ёй павініцца
За тыя пляніцы,
За тыя гады,

Калі мне сініцу
Хацелася ў руки.
Азяблы ня думае пра жураўля.
Спасыцінцу ня мог
Птушакалоўнай навукі.
Сагрэўся б, здаецца,
Схапіўшы гіля...

Мне ставіла потым
Такія пляніцы,
Зярнятак такіх насыпала
Жыцьцё,
Каб думаў
На крылы й на песнью
Забыцца,
Каб за набыцьцё
Палічыў небыцьцё.

Сініца з маленства,
Мы, значыць, жывыя.
Хай зябнуть пляніцы й зярняты,
А мы,
Калі завіруха, як скруха,
Завые,
Съяды хоць сагрэем
На ганку ў зімы...

* * *

The tomtit flew into
The orchard in my childhood
To warn us about all those white footprints.
I hurried to ask it to forgive me
Those snares
And those years.

When I longed
For a bird in the hand.
When chilled
I can't think of two in the bush.
If I understood
The fowler's science.
I would have got warm
By catching a bullfinch:

Then later life
Laid such snares
And fed me
With such grains
To make me believe
It's better to live
Without the songs and the wings,
To simply exist.

The tomtit from childhood,
It means we are alive.
Let the snares and grains
Suffer from cold
When the snowstorm
Howls
Mournfully we'll
Warm footprints
on the Winter's threshold:
Пераклад Вольгі Ганеевай.

ТАБЕ

А мне зусім не ў галаве,
Хто з нас каго перажыве,
Мой верны кот Міроне.
Што мае быць, не праміне,
Сядзіш ты на плячы ў мяне,
Як цар на хісткім троне.

Нам варыща ў вадным катле.
Ты чорны, як адчай, але
З бялюткім падбародкам.
Ты любіш слухаць цішыню.
Лепиш за мяне пляеш курню
Нахабнахвостым коткам.

FOR YOU

By me a thought has never passed
About whose life shall longer last,
My old true cat, Mirone.
Who must be hung, shall never drown.
And on my back you're sitting down –
Like on a shaky throne.

As one, through thin and thick we'll
go,
You are as black as is the woe,
Still with a whitish chin.
You like to listen to the calm,
You beat me when you use your charm

Ты ў марцаваньні не слабак.
Ты цьвеліш, як і я, сабак
І не бяжыш наўцёкі.
Табе на славу напляваць,
Абы свой кус упаливаць,
Мой лірык соннавокі.

Нам сырадою не стае.
І ўсе галовы гнем свае
Ніжэй над плыткім сподкам.
Хто здоўжыць век – тае лухты, –
Я з белай барадой ці ты
З бялюткім падбародкам.

* * *

Сыпіць Дамініка.
І лялька
Просіцца з ложка далоў.
Ноч мае форму яйка,
Не прызнае вуглоў.

Ноч –
Тое яйка, з якога
Вылупіцца съятло,
Зробіцца многа
З нічога,
Рэчку ўзгадае вясло.

Дзедзіна песыціць і грэе,
Туліць у ціхаце.
Сыпіць дамавік
І старэе,
Сыпіць Дамініка й
Расьце.

On tabbies of your kin.
In love you're not an underdog,
Like me, you like to tease a dog,
And never round you twist.
To glory you don't give a fig,
You care just for your catch and whig,
My sleepy lyricist.

We lack fresh milk from milker cow,
Our heads are leaning in a bow
Towards a shallow tin.
Who'll see the years – a lot or few –
I, with a whitened beard, or you
Still with a whitish chin?

Пераклад Міколы Савіцкага.

* * *

Daminika is asleep.
The doll
Strives from the bed to amble.
Night is shaped like an egg,
It doesn't distinguish angles.

Night
Is the ovum
That hatches the flash,
Rises the harum
From zero,
Of the oar the rivers rush.

Tenderly hugs native cradle,
Quietly cuddles,
Sleeps the brownie
And ages,
Sleeps Daminika 'n
Grows up.

Пераклад Марылі Васючэнкі.

АЙЧЫНА ДУМКІ

Айчына думкі.
Ува мне яна
Паўсюль, дзе быў
І дзе яшчэ ня буду.
Здарожаная думка мне зьвідна
І дацямна
Укленчыць раіць цуду.

Цуд непачуты на зямлі расьце,
Якая ў называецца Айчынай.
Таксама на здарожанай вярсыце
Сустрэцца мусяць
Вынікі з прычынай.

THE MOTHERLAND OF THOUGHT

The Motherland of thought
It is in me,
Where I have been,
Where I shall never be.
Since dawn until nightfall, worn out by
flee,
This thought suggests
the miracle to kneel.

The miracle, unheard, grows on the
ground,
This precious ground Motherland it
calls.
Through tiresome miles somewhere can
be found
The consequence

Айчына думкі
Ахіне мяне,
Як роднага,
Здарожанай маркотай.
Малечы плач,
Што спаў у палыне,
На вушка нешта
Съмеху скажа ўпотай...

1998

When having met its cause.
The Motherland of thought
of me takes care,
Embrace me, jaded, as a loving sister.
The childish weep,
That slept in wormwood there,
In laughter's ear
a word shall softly whisper.

Пераклад Міколы Савіцкага.

* * *

Вушача –
Гэта той вушак,
Які трymае тыя дзьверы,
Што ў съвет расчынены
Для веры;
Вушача –
Як вада ў вушах,
Калі з ракі жыцьця
На бераг
Раптоўна выкіне,
Каб змог
У хвалях клопату набеглых
Шукаць съяды
На той парог,
Што ў хату запрашае,
Дзе
Начуе сон.
Вада гудзе,
Шуміць вада ў вушах журбы.
І ў шума голас не слабы.

* * *

Ushacha:
It's the usher
Who holds ajar the doorway leaf
That looks upon the world
Of the belief.
Ushacha:
Like the water's rush
That out of flush of life
Ashore
Abruptly splashes out,
So that you can
Look for the trace
On the threshold
That welcomes in the house,
And where
The visions sleep,
The water's deep
And whirling in the ears of woe –
This purling sound is never low.

*Пераклад Міколы Савіцкага.***ВЕЧНЫ**

Ірве стаеньнік павады,
На волю скача.
Мне адступаць няма куды –
За мной Вушача.
Яна за мной, яна ўва мне,
Я ў ёй – таксама.
Я вечны ў роднай старане,
Як слова Мама...

ETERNAL

His bridle rends a saddle steed,
'Cause it wants to be free.
I have nowhere to retreat
Vushacha's behind me.
It's by my side, it's in me, and
I'm also in her rather.
Forever I'm in Motherland,
As is the name of mother...

*Пераклад Міколы Савіцкага.***ПЛЕЧНЫ ШЛЯХ**

Ёсьць Млечны Шлях
І – Плечны Шлях:
У космасе бяды
Матулі
Зярняты несылі ў хатулях,
І немаўлят.
І шлях той гнулі

STARVE WAY

There is the star way,
There is the starve way:
In mournful space
The Mother
Was carrying some grains,
And all her babies.
And this way to bother

Адчай съялы, відущы страх,
І ўсемагутная хвароба.
Шлях Млечны –
Вечны зорны прах.
Шлях Плечны
Няньчыць хлебароба.

1993

Were blind despair and sighted fear,
As well as pungent morbid pain.
The star way
Dwells in the celestial sphere;
The starve way
Brings up those who'll grow the grain.

Пераклад Міколы Савіцкага.

ЗДАРАЛАСЯ...

Генадзю Бураўкіну

А здаралася на Беларусі,
Малаціі спон на абусе,
Блін пяклі на лязе сякеры,
Праснакі ў рыдля на далані,
Толькі не выракаліся веры
Ды крывіцкай сваёй радні.
Косамі да цвярдых мазалёў
І мурог, і сівец каслі,
І няпрошаных бабылёў,
Бо чужой не кленчылі сіле.
Жарсыць любіла каса літоўка,
Што крамяная семнастотука.
І панеў сабе ў Беларусі
Хлеб гасьцям на бялёвым абрусе.

12 траўня 2005 г.

IT WOULD HAPPEN

To Henadz Buraukin

It would happen in Belarus
That sheaves would be beaten on butt ends.
And pancakes, fried on the edge of an ax
And unleavened cakes on the shovel's blade:
But they would never relinquish faith
And the origin of Kryvichy
Their hard horny hands would heap
Any grass and unbidden guests
'cause they would never kneel before
their enemies.
The Lithuanian scythe
that filled with passion
Was like a tender teenage girl.
And bread, served on a white table-cover,
Was like the Master among all its guests.

Пераклад Івана Бурлыкі.

* * *

Усё жыцьцё,
як дзень адзін, прайшло.
Усё, што мучыла і хвалявало,
Перагарэла, ўціхлася трывала.
З цымніцы цені выйшлі на съятло.
Тайць свой позірк перастала зло.
Зъмля спакусы прыхавала джала,
Стараца лёсу засталося мала,
І паскупела ў шчодрасыці кубло.

Спагады палахлівия галіны
Дрыжаць і ахінаюць цішыню,
Даўно паразумеліся правіны.
Съмляе страх,
як цёмнае пытаньне,
Ды падстаўляе радасыць даланю
Пад лівен' сонечны на разывітаньне.

Life passed as a single sparrow night,
All that tormented or excited ever –
All faded and remains in peace forever,
While shadows left their prison for the light.
The evil's dropped its wicked glaze to hide,
The Tempter serpent held its venom.
Never the fate has got
so little to endeavour,
The fount of lavish miserably dried.

Fragile and timid branches of the grace
Do tremble and embrace the silent calm.
Long since the time has buried the offense.
The horror as a flagrant matter cleaves,
The joy is reaching out an open palm
To shaft of sunny rays before it leaves.

Пераклад Міколы Савіцкага.

* * *

Пусьці ў душу Хрыста
Ці зябнучь, ці сагрэцца,
Як валачобніка пусьці.
Хрысту самотна ўсіх пасыці,

Laissez passer Jésus Christ dans ton être,
Afin qu'il se réchauffe ou gule,
Laissez le passer comme vagabond.
Ce solitaire a nous paître pour de bon,

Чаўнарыць на чаўнах
На вераломнай рэчцы.

На рэчцы, што плыве
З Старога Запавету,
Не абмінаючы вякі,
Дзе ўлоў пільнуюць рыбакі,
Прыщёгшы невады
З населенага съвету.

Прасі ў душу Хрыста
Як госьця-нехаджанца,
Каб съвята села на куце...
Субожыўшыся ў мілаце,
Свае далічыш дні,
Як пацеркі ружанца...

A faire force de rames
Dans les eaux de cette perfide rivière.

Dans cette rivière qui prend sa source
De l'Ancien Testament,
Portant ses eaux par tous les siècles,
Où les pecheurs gardent leur péché,
Ayant apporté leurs boliers
De l'univers vivant.

Prie Jésus Christ dans ton être
Comme visiteur éternel,
Pour que la fête s'installe chez toi...
Et avec notre Dieu et la foi
Tu vas compter tes jours
Comme les grains du chapelet.

Пераклад Леаніда Казыры.

ХОЦЬ НЕШТА...

Маміны вочы слухалі неба.
Маміны рукі чыталі луг.
Маміны ногі гадавалі дарогу,
Каб, па ёй ідуучы нясьпешна,
Мог прачуць я і скеміць
Хоць нешта...

17 траўня 2005 г.

QUELQUE CHOSE AU MOINS...

Les yeux de maman regardaient le ciel.
Les mains de maman lisait la prairie.
Les pieds de maman formaient le chemin,
Par lequel je peux marcher aisément,
Comprendre et saisir...
Quelque chose au moins...

Пераклад Леаніда Казыры.

ЖАЎРАНАК КАХАНЬНЯ

Akrawerii

Ашукаўшы злых халады,
Ласкаю чаканага съвітаньня
Абнадзеіць сэрца назаўжды
Сонцакрылы жаўранак каханьня.
Абліяціць пажоўклы ліст журбы.
Колас шчырасыці нальеща сілай.
Адляцець да зорнай варажбы
Лёс дазволіць роспачы абнайлай.
Одум ціха ўкленчыць вышыні
Ў неабвечарэлым парываньні.
Слова дападзе да глыбіні.
Кожны дзень багатым съятам стане.
Адгукнецца жаўранак каханьня
Яснавітай далечы жаданьня...

15 лютага 2005 г.

ALOUETTE D'AMOUR

Acrostiche

Ayant trompé les froids cruels,
La douceur à l'aube du jour attendu
Apportera l'espoir pour toujours
Sous l'aile ensoleillée alouette d'amour.
Alouette survolera la feuille jaune de tristesse.
Caressera un doux vent l'uri d'amitié.
Atteindra la sorcellerie astrale, ce qui est
Le don du destin pour un être attristé.
Obviira la méditation aux cieux
Une passion tourmentée jusqu'à ce jour.
Sa profondeur exprimera la parole.
Chaque jour sera la fête somptueuse.
Alouette d'amour me rappellera
Innocent et subtil sentiment d'autrefois,
Auquel je reste attaché, comme à toi...

Пераклад Леаніда Казыры.

